

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Galicia e Norte de Portugal na Idade Moderna	Código	710476004	
Titulación	Mestrado Universitario en Patrimonio Cultural: A Eurorexión Galicia-Norte de Portugal			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento				
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web				
Descrición xeral	Análise das estruturas e coxunturas sociecómicas de Galicia e do Norte de Portugal nos séculos XVI a XVIII, e especialmente das relacións comerciais e da circulación de persoas entre ambos os dous territorios e da incidencia nas mesmas dos conflitos bélicos entre as monarquías española e lusa.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecer o patrimonio cultural do Noroeste peninsular dende un punto de vista diacrónico.
A2	Estar capacitado para investigar en temas de patrimonio cultural eurorrexional.
A3	Coñecer os diferentes bens e recursos patrimoniais que identifican tanto a Galicia como ó Norte de Portugal, para o desenvolvemento de convenios de colaboración e conservación conxuntos.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B9	Capacidade de análise e de síntese aplicada á xestión e organización da
B10	Capacidade de xestión da información relevante.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
	AI1		CM1
	AI2		
	AI3		
		BI3	
		BI8	
		BI9	
			CM4
			CM8

Contidos	
Temas	Subtemas
As relacións galego-portuguesas na Idade Moderna: estado da investigación	Balance historiográfico Fontes documentais

O marco político-administrativo	A organización territorial en Galicia A organización territorial no norte portugués
As relacións comerciais entre Galicia e o Norte de Portugal	Sal por sardiña. Outros produtos O contrabando
Os fluxos migratorios	A emigración galega a Portugal: causas, ritmos, procedencias, destinos e ocupacións profesionais A emigración portuguesa a Galicia: causas, ritmos, procedencias, destinos e ocupacións profesionais
A guerra como determinante das relacións galego-portuguesas	Resultados das actividades bélicas nas localidades fronteirizas O legado patrimonial das fortificacións

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais		8	4	12
Prácticas a través de TIC		4	0	4
Sesión maxistral		8	12	20
Traballos tutelados		0	30	30
Proba mixta		2	0	2
Atención personalizada		7	0	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Preténdese que o alumno chegue a identificar diversas fontes documentais e coñeza o seu rendemento desde o punto de vista da investigación histórica
Prácticas a través de TIC	Búsqueda, dirixida polo profesor, a través de Internet de recursos bibliográficos e documentais referidos aos contidos da asignatura
Sesión maxistral	Explicación en clase por parte do docente de algúns contidos do programa
Traballos tutelados	Realización de traballos de base bibliográfica baixo a orientación do profesor sobre temas do programa seleccionados pola alumnado
Proba mixta	Cuestionario de respostas breves e pregunta aberta de desenvolvemento dun tema

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Orientar a cada alumno de forma individualizada na selección da información (preferentemente bibliográfica) e no análise da mesma

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados		Realización de traballos de base bibliográfica baixo a orientación do profesor sobre temas do programa seleccionados pola alumnado. Valorarase a capacidade de redacción, de síntese e de análise crítica da información	50
Proba mixta		Cuestionario de respostas breves e pregunta aberta de desenvolvemento dun tema. No caso desta última terase en conta a calidade da expresión escrita, e a capacidade de sintetizar, de argumentar e de relacionar contidos	40

Sesión maxistral		Valórase a asistencia as clases teóricas e prácticas, e tanto ou máis a participación activa nas mesmas	10
------------------	--	---	----

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Saavedra Fernández, P., (2007). A Galicia do Antigo Réxime (ca. 1480-ca.1835): a sociedade. A Coruña : La Voz de Galicia, D.L - Sobrado Correa, H. (2007). A Galicia do Antigo Réxime (ca. 1480-ca.1835): poboación e exonomía. A Coruña : La Voz de Galicia, D.L - Saavedra Fernández, P., (2007). A Galicia do Antigo Réxime (ca. 1480-ca.1835): política e cultura. A Coruña : La Voz de Galicia, D.L - Mattoso, J. (dir.) (1993). História de Portugal. Vol. 3. No Alvorecer da Modernidade (1480-1620). Lisboa. Edit. Estampa - Mattoso, J. (dir.) (1993). O Antigo Regime. Lisboa. Edit. Estampa
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - Marchena Fernández, J. (2009). "De Espanha, nem bom vento nem bom casamento". La guerra como determinante de las difíciles relaciones entre las dos coronas ibéricas en la península y en América. 1640-1808. Anais de História de Além-Mar, Vol. X - Capela, J.V. (coord.) (2005). As Freguesias do Distrito de Viana do Castelo nas Memórias Paroquiais de 1758. Alto Miño: memoria, História e Património. Braga - Amorim, I. (2001). Aveiro e os caminhos do Sal da producao ao consumo (sécs. XV a XX). Aveiro - Melón Jiménez, M. A. (1999). Hacienda, comercio y contrabando en la frontera de Portugal (siglos XV-XVIII). Cáceres: Cición, D.L. - Alonso Álvarez, L. (1991). Las actividades comerciales alternativas en la Galicia del siglo XVIII: corso y contrabando. Revista. Instituto José Cornide de Estudios Coruñeses - Alves, J.F. (1997). Peregrinos do traballo. Perspectivas sobre a inmigración galega en Porto. Estudios Migratorios - Meijide Pardo, A. (1975). ?Aspectos del comercio gallego de exportación a Portugal en el siglo XVIII?, en Actas de las I Jornadas de Metodología Histórica aplicada a las Ciencias Sociales. III. Historia Moderna, . Santiago de Compostela - López Martínez, A. L. (2007). ?El abastecimiento de sal a las pesquerías gallegas, 1780-1816?. Obradoiro de Historia Moderna, 16 - Piloto, M^a.A. - Santos, A. (1998). ?Fluxo migratório galego para Vila do Conde (1769-1810)?. População e Sociedade, 4 - Fernández Cortizo, C. (2006). ?Ir a ganhos?: la emigración gallega al norte de Portugal (1600-1850)?. Actas de los IV Coloquios en Compostela de la Cátedra Unesco sobre Migraciones de la USC, Santiago d - Fernández Cortizo, C. (2008). ?Los pasaportes internos como fuente para el estudio de la emigración gallega a Portugal (1760-1850)?. XXVIII Encontro da APHES, Guimaraes - Pinto, S. (2008). ?O rio Minho nas rotas do sal: o abastecimento da Galiza na segunda metade do séc. XVI?en A articulação do sal português aos circuitos mundiais ? antigos e novos consumos. Oporto, Instituto de História Moderna - González Lopo, D. (2006). ?Se se mandassem embora nao haveria quem servise. Os galegos em Portugal: um exemplo típico de mobilidade na época pré-industrial?, en Lois González, R.C. e Verdugo Matés, R.M. (eds.), As migracións e. Santiago de Compostela: IDEGA, Xunta de Galicia

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario
Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías